

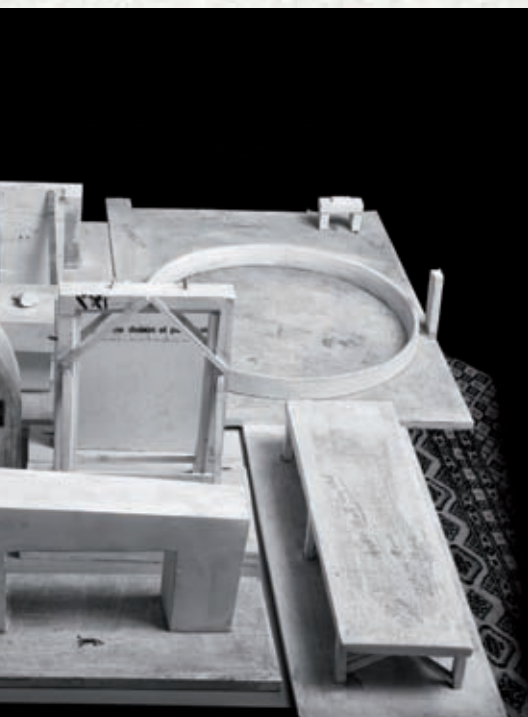
d'arribar a un fons humà. I discrepo quan algú em diu que no li importa qui ha darrera l'obra perquè crec en la importància que té endinsar-se en l'ésser humà que li ha donat vida.

El repte de l'experiència era exposar «tots» els Torres Monsó junts i, al marge d'algunes obres escollides entre diferents èpoques, les maquetes com a conjunt donen la unitat. L'eix és el concepte de fons, el que ell buscava entre les obres de Maillol: la construcció i la reducció progressiva, la importància de la creació intel·lectual, l'arquitectura i els volums, la geometria humanitzada, la deformació com a perfeccionament on s'imposa la vida i el camí cap al compromís existencial, la destrucció que va cap a una síntesi en els anys seixanta i esdevé un *construir/destruir* que, a manera de *Big Bang*, marcarà la producció de les diferents etapes fins al final.

Quan vàrem muntar *De Maillol a Lodge* al Centre d'Art Santa Mònica, la complicitat amb les lectures ens va permetre entrar en els temes recurrents del seu treball, però sobretot la ironia com a pont amb la seva pròpia vida, aquell pessimisme que sempre ha sabut fer del drama de l'existència una comèdia punyent.

Glòria Bosch és crítica d'art i gestora cultural.

>> *Diverses maquetes i projectes realitzats per Torres Monsó.*

Impressions d'un trajecte de quinze anys

MAGDALA PERPINYÀ

L'estiu de 1997 Torres Monsó va col·locar a l'aparador de l'entrada de la Fundació Espais una cadira de dentista pintada de color rosa, sota la qual es llegia *La vie en rose*. Era la tercera exposició individual que presentava al Centre d'Art i —com en d'altres ocasions— se servia d'una actitud rebel i provocadora per convidar a reflexionar sobre qüestions essencials de la condició humana. De fet, ja a l'entrada de la sala, un gran mur de rajols construït per a l'ocasió —amb la paraula «nàusea» enganxada a sobre— obstaculitzava el pas, de manera que per poder visitar la mostra no quedava més remei que rodejar la paret, a través d'un pas estret. Tant en aquesta exposició com a *Balanç* —realitzada dos anys després— o *Genets de l'Apocalipsi* de 1995, la pràctica artística se centrà en la necessitat d'avaluar i de fer balanç sobre l'ordre establert i qüestionar-se els valors que configuren la societat contemporània, des de la pròpia experiència, en un moment en què ja havia entrat en la vellesa.

Quan, l'any 2002, va inaugurar *Dominus Vobiscum*, s'observà una evolució estilística i conceptual respecte de la primera mostra individual, realitzada deu anys abans. En efecte, en aquest projecte desvetllà la consolidació d'un llenguatge més personal, en què ha-

La pràctica artística se centrà en la necessitat d'avaluar i de fer balanç sobre l'ordre establert i qüestionar-se els valors que configuren la societat contemporània

>> *Torres Monsó amb el cartell de l'exposició «Dominus Vobiscum» (2002).*

via anat depurant les influències dels grans corrents artístics que l'havien marcat, com foren el dadaisme, el minimalisme, el *pop-art* o el conceptual. Alhora, s'intuïen nous matisos pel que fa a la incorporació del llenguatge en el fet escultòric i la seva versatilitat per crear contrastants i equívocs. El seu pessimisme extrem es focalitzà en una visió acamissada de la religió, el totalitarisme, el culte messiànic a la tecnologia o l'hegemonia aclaparadora de la publicitat i el consum. En fou un exemple la instal·lació *Vida felix*, formada per un oasi de palmeres. Rere l'exuberància del paisatge, es revelà la intenció de sostroure a l'espectador d'un món fictici de somni, totalment allunyat de la realitat.

DANIEL BONAVENTURA

La projecció internacional

MONTSE GISPert-SAÜCH

La seva voluntat crítica es formalitzà novament, dos anys després, a *Circ*. El món circense esdevingué l'eix vertebral a partir del qual l'artista interpretà la vida com una comèdia. És a dir, com una mena de gran espectacle en què l'home fluctua entre el grotesc i el tràgic. Un impressionant neó de color blau amb la paraula «Clowns», que tal vegada es podia llegir com a clons, feia prendre consciència de com l'artista entenia el gènere humà.

«Miratges» fou la darrera exposició que va presentar a Espais el 2007 i —com el mateix títol suggeria— pretenia evocar el concepte de simulacre com a realitat vigent. En efecte, res no convidava a una mirada plaent. De fet, el seu posicionament evidencià el que Narcís Selles havia definit anteriorment com a «antiutopia». En aquesta ocasió, l'actitud desesperançada vers un món en descomposició es formalitzà de manera més desacomplexada i descarnada que en anteriors exposicions. Fins al punt que no dubtà a utilitzar l'excrement com a vehicle per crear la seva particular i corrosiva fauna humana. A través de diferents paisatges, físics, íntims, socials, religiosos o culturals, conformà una existència que des del principi a la fi era una al·lusió insistent a la femta. En cada obra feia esclatar l'expressió d'allò que dia a dia constatava sobre l'esdevenir de la humanitat: «shit, shit, shit...».

En el decurs de quinze anys —i a través de les sis exposicions individuals realitzades a Espais— es pot descobrir la trajectòria d'un artista marcat per un esforç de dignitat pel que fa a la seva actitud davant l'art i una coherència envers un esperit de denúncia sobre l'ordre que regeix el nostre món.

Magdala Perpinyà és
artista i crític d'art.

Torres Monsó és una figura a contracorrent, que ha fet de la seva vida l'aventura de l'art, un pensament lliure que ha sabut bastir un corpus coherent i íntegre. La seva llarga trajectòria de més de 70 anys mostra el recorregut de l'escultura contemporània, que des de Girona es projecta a escala internacional.

Des d'una vocació clara i ferma, rigorosa i compromesa, aviat sent la crida de l'art, que el du a un camí constant d'innovació i recerca de noves formes i materials, per donar cos als grans enigmes i temes que l'esperonen: la por, la solitud, la sexualitat, la mort, el sentit de l'existència, el cosmos. Tot l'interessa i tot pot esdevenir matèria d'investigació i reflexió estètica, en clau d'humor, des de l'objecte més humil al cosmos, de xupxups, daus, fragments del cos, formes geomètriques... a la volta celeste.

Tot i que el gruix de la seva obra es desenvolupa a Girona, el 1947 marxa a Barcelona per treballar amb Enric Monjo i Josep Clarà i, als anys cinquanta, comença el gran desplegament de la seva creativitat quan, entre d'altres, forma part del grup Postectura, i exposa a la galeria Laietana, als Salons d'Octubre, a la Biennial Hispanoamericana de l'Art, on guanya el premi

Aleijandinho (1955), i a les exposicions Nacionals de BBAA de Madrid.

El 1947 obté el premi a la Cambra d'Art Actual de Barcelona i el 1954 el Gran Premi d'Escultura de la III Biennial dels Països Mediterranis (Alexandria), que el projecta internacionalment. El 1955 marxa a París amb la beca de l'Institut francès, on aprèn esmalt ceràmic i rep l'impacte de l'obra existencial de Giacometti; i a Itàlia (1957). El 1962 obté la beca March per anar a l'estranger, a París i Londres, un pas important que influeix decisivament en el seu llenguatge, que evoluciona cap a la deformació de la figura humana. Des dels anys seixanta es consolida la seva obra, i exposa arreu: Beirut, Damasc, París, la Haia, Mèxic, Salzburg, Milà, Albi, Ceret, Madrid, València, Budapest, Oldenburg, Barcelona («Je t'attendrai» és l'última exposició que fa a Barcelona, a la Fundació Vila Casas el 2003), Girona...; amb escultures públiques com la sèrie d'«El llarg viatge» (1992) a Barcelona, *Oliveira*, *Font dels llibres* i relleus de l'avinguda Felipe III de Madrid (2005)...; a més de formar part de nombroses col·leccions públiques i privades.

Les múltiples cares del dau Torres Monsó configuren un itinerari que va del cànon noucentista, passant per l'expressionisme, *pop-art*, minimalisme i art conceptual, fins a la instal·lació i acció amb l'ús del vídeo i fotografia, que recrea amb un estil propi i desplegant un llenguatge sense límits que conjuga els materials més diversos. Des de l'amor per la pedra, el material que l'artista gironí considera el més sensual i plàstic de tots —d'aquí l'homenatge a l'ofici amb les escultures *Picapedrer*—, bronze i guix, a l'ús de fòrmica, polièster i resines sintètiques, metacrilat, fibra de vidre, silicones, fusta, formigó, làtex, cautxú, el propi cos i la imatge.

Buscant noves lectures del quotidià, dóna la volta als objectes i crea

Les múltiples cares del dau Torres Monsó configuren un itinerari que va del cànon noucentista, passant per l'expressionisme, pop-art, minimalisme i art conceptual, fins a la instal·lació i acció amb l'ús del vídeo i de la fotografia